

## **FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2001 rd**

### **Regeringens proposition med förslag till lag om avgift som för 2002 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna**

#### **INLEDNING**

##### ***Remiss***

Riksdagen remitterade den 2 oktober 2001 en proposition med förslag till lag om avgift som för 2002 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (RP 156/2001 rd) till finansutskottet för beredning.

##### ***Beredning i delegation***

Ärendet har beretts av finansutskottets skatte-delegation.

##### ***Sakkunniga***

Skattedelegationen har hört

- regeringssekreterare Jaakko Hannula, social- och hälsovårdsministeriet
- juristen Suvi Miettunen, Trafikförsäkringscentralen
- biträdande direktör Teuvo Siitonen, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt
- juristen Mika Mänttari, Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund.

Finlands Kommunförbund har lämnat ett skriftligt utlåtande i saken.

#### **PROPOSITIONEN**

Regeringen föreslår en ettårig lag för att principen om totalt kostnadsansvar inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemet skall kunna följas också 2002. Hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna samt lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt tas för ändamålet

ut en avgift på sammanlagt 51 600 000 euro. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den. Meningen är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 2002 och gälla till utgången av 2002.

#### **UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN**

##### ***Motivering***

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och tillstyrker lagförslaget utan ändringar. Utskottet på-

pekar dock att situationen varit densamma i många år utan en permanent lösning och att det nu vore dags att skrida till bestående lagstiftningsåtgärder.

Alltsedan social- och hälsovårdsministeriet 1991 tillsatte en kommission för att utreda hur olycksfalls- och trafikförsäkringen respektive den kommunala hälso- och sjukvården skulle bära det totala kostnadsansvaret har man försökt hitta en permanent lösning på frågan om försäkringssystemens totala kostnadsansvar. Det nuvarande systemet, som bygger på kommissionens betänkande (Komiteanmietintö 1992:31), avsågs helt öppet vara en temporär lösning tills den rätta modellen genom vederbörliga utredningar kunde tas fram. En annan bevekelsegrund att införa ett temporärt system var det då aktuella statsfinansiella läget, som krävde att olycksfalls- och trafikförsäkringarna skulle betala en större andel av patientens vårdkostnader inom den offentliga hälsovården.

Därefter har regeringen årligen lagt fram en proposition med förslag till en ettårig lag om avgifter som skall tas ut hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna. Den nu föreliggande propositionen är följaktligen redan den tionde i sitt slag, trots att ett antal utredningar blivit klara under årens lopp och det statsfinansiella läget förändrats avsevärt jämfört med situationen i början av 1990-talet. Finansutskottet har i många sammanhang skyndat på saken men tvingas nu konstatera att någon bestående lösning ännu inte uppnåtts.

En arbetsgrupp utredde redan 1995 om ett debiteringsförfarande kunde lämpa sig för realisering av det totala kostnadsansvaret. Arbetsgruppen kom i sin promemoria (promemoria från arbetsgruppen för fördelning av kostnaderna gällande trafikskade- och olycksfallspatienter, 1995:22) fram med två modeller för hur det totala kostnadsansvaret kunde realiseras. Ett av alternativen byggde på en indirekt kalkylerad ersättning, där avgiften från försäkringsbolagen till staten på kalkylerade grunder allokeras till den offentliga hälso- och sjukvården. Det andra alternativet byggde på direkt debitering, det vill säga att försäkringsbolagen direkt betalar kostnaderna till följd av arbetsolycksfall och trafikskador till den offentliga hälsovården.

Så sent som i år har en utredningsman tillsatt av social- och hälsovårdsministeriet lämnat en

promemoria (Full kostnads motsvarighet beträffande trafik- och arbetsolycksfallspatienternas sjukvårdskostnader, arbetsgruppspromemoria 2001:13). Den tar fasta på de ändringar i lagstiftningen en övergång till fullt kostnadsansvar kräver. I promemorian finns också förslag till bestämmelser som ger försäkringsbolagen möjligheter att i egenskap av betalare av sjukvårdskostnader hålla ett öga på grunderna för de debiterade kostnaderna.

Enligt utredning till utskottet pågår utredningen fortfarande av hur det totala kostnadsansvaret lämpligen kunde permanentas. Social- och hälsovårdsministeriet kommer inom kort att tillsätta en ny arbetsgrupp för att ta fram ett utkast till en regeringsproposition under våren 2002.

Försäkringarnas totala kostnadsansvar gäller inte bara förhållandet kommuner kontra försäkringsanstalter utan också i många hänseenden patienternas rättssäkerhet. Även om det kan vara svårt att finna en rättvis och fungerande lösning, är det viktigt, anser utskottet med hänvisning till sina tidigare ställningstaganden, att en permanent lösning uppnås med det snaraste.

En permanent lösning vad gäller det totala kostnadsansvaret är viktig dels med tanke på kostnadsfördelningen, dels för att få fram det riktiga kostnadsbeloppet. Ersättningsbeloppet 51 600 000 euro (307 Mmk) i propositionen baserar sig på kostnadsnivån och antalet skador i början av 1990-talet utan hänsyn till utvecklingen därefter. Kommunförbundet, som utskottet hört skriftligt, har påpekat att staten går miste om inkomster till följd härav. Enligt Kommunförbundet har enbart arbetskraftskostnaderna inom den kommunala hälsovården stigit med 23,3 procent under åren 1992—2000. Likaså har de avgifter som tas ut av klienterna höjts, senast i början av 2001, och skall enligt planerna höjas också nästa år med 6 procent. Utskottet menar att om de nu aktuella projekten inte leder till lagstiftningsåtgärder, måste i varje händelse en ny utredning tillsättas nästa år för att klarlägga hur stor avgift som bör tas ut hos försäkringsanstalterna och på vilka grunder.

**Förslag till beslut**

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet vördsamt

*att lagförslaget godkänns utan ändringar.*

Helsingfors den 9 november 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent  
vordf. Kari Rajamäki /sd  
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent (delvis)  
Pirjo-Riitta Antvuori /saml  
Timo Ihamäki /saml  
Seppo Kääriäinen /cent  
Reijo Laitinen /sd  
Markku Laukkanen /cent  
Tuija Nurmi /saml  
Virpa Puisto /sd  
Ola Rosendahl /sv

Matti Saarinen /sd  
Anni Sinnemäki /gröna  
Sakari Smeds /kd  
Irja Tulonen /saml (delvis)  
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd  
Jukka Vihriälä /cent  
ers. Liisa Hyssälä /cent (delvis)  
Kari Kantalainen /saml  
Mikko Kuoppa /vänst  
Iivo Polvi /vänst.

Sekreterare vid behandlingen i delegationen var  
utskottsrådet Maarit Pekkanen.